

Žalobkyně ukládala od roku 1919 u žalovaného společenstva s ručením omezeným jednak své úspory, jednak co jí bylo příbuznými darováno. Až do roku 1926 byla nezletilá, avšak ukládala peníze i po nabytí zletilosti až do roku 1930. Ježto žalované společenstvu odepřelo vyplatiti uloženou u něho částku za uvedenou dobu, domáhá se žalobkyně na žalovaném společenstvu zaplacení 49.913 Kč 14 h s přísl. z důvodu zápůjčky. Žalobě vyhověly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

důvodů:

S hlediska výtky právní mylnosti (§ 503 č. 4 c. ř. s.) poukazuje žalované společenstvo především na to, že mezi ním a žalobkyní nemohlo dojíti k platné smlouvě, poněvadž žalobkyně v době uzavření zápůjček ještě nebyla zletilá a nebylo prý tvrzeno, že smlouva byla dodatečně příslušnými činiteli schválena. Tuto námitku žalovaná v prvé stolici vůbec nevznesla ani po skutkové stránce nedolíčila a není podle stavu spisů ani odůvodněna. Žalobkyně, které bylo roku 1933 29 let a podle její výpovědi roku 1936 32 let a která se podle vlastního předsedu žalované roku 1922 provdala, ukládala peníze u žalovaného společenstva v době od roku 1919 až do roku 1930, jak vyplývá z knih žalovaného o členských úsporách. Roku 1919 měla tedy žalobkyně za sebou sice léta dětství, ale byla ještě ve svéprávnosti omezena (§ 865 obč. zák.). Smlouvy uzavřené s takovou stranou neprohlašuje zákon za absolutně neplatné či nicotné, jako tomu jest, jde-li o osobu vůbec nezpůsobilou k právním činům, nýbrž prohlašuje je jen za relativně neplatné, totiž za závazné pro smluvce svéprávného, kdežto závaznost pro smluvce nesvéprávného činí závislou na schválení smlouvy zákonným zástupcem nebo i soudem. Zdali všechny vklady za žalobkyni až k dosažení její zletilosti činil její otec jako její zákonný zástupce a tím schválil za ni uzavření smlouvy, nebylo ovšem zjištěno; ale tato okolnost je bez významu, ježto z vlastních knih žalovaného je patrné, že žalobkyně pokračovala v ukládání peněz u žalované také v letech 1926 až 1930, tudíž v době, kdy již byla zletilá (alespoň nebylo tvrzeno, že otcovská moc nad ní byla prodloužena anebo že byla později zase zbavena svéprávnosti); tím však dala žalobkyně aspoň konkludentním činem (§ 863 obč. zák.) nepochybně najevo, že po nabytí svéprávnosti ve smlouvě setrvává (rozh. č. 3480 Sb. n. s.).

Čís. 16639.

Rízení ve sporech pracovních (zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.).

Prohlášení stran o vzdání se účasti přisedících jest účinné jen, stane-li se nejpozději před započítím přelíčení, t. j. před vyvoláním věci

(§ 133 c. ř. s.). Přihlížel-li soud k později učiněnému takovémuto prohlášení a jednal o věci a rozhodl ji bez přisedících, jsou řízení i jeho rozhodnutí zmatečná (§ 28 č. 2 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 13. ledna 1938, Rv I 2902/37.)

Žalobu, již se žalobce na žalované společnosti (cukrovaru v H.) domáhal žalobou podanou u okresního soudu v M., oddělení pro pracovní spory, zaplacení 1.016 Kč 25 h s přísl. z pracovního poměru, soud první stolice zamítl, kdežto odvolací soud uznal co do částky 336 Kč 70 h podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil z podnětu dovolání žalované společnosti rozsudky nižších soudů co do částky 336 Kč 70 h s přísl. i s řízením jim předcházejícím, počínaje ústním jednáním ze dne 9. dubna 1937, jako zmatečné a uložil soudu první stolice, aby v rozsudku zrušení dále o věci jednal v senátě složeném podle § 16 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. a aby znova rozhodl.

D ů v o d y:

Přelíčení u pracovního soudu (zvláštního oddělení pro spory pracovní) se koná zásadně za účasti přisedících (§ 26, odst. 1, zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.). Strany se ovšem mohou vzdáti toho, aby se přelíčení konalo za účasti přisedících, avšak příslušné prohlášení stran musí se státi, má-li býti účinným, před započatím přelíčení. Vzdání může se státi hned při prvním roku a když se tak nestalo, mohou strany učiniti prohlášení, že se vzdávají účasti přisedících, jen ještě před započatím přelíčení (§ 25, odst. 3, dotč. zák.), t. j. před vyvoláním věci (§ 133 c. ř. s. a § 19 dotč. zák.).

V souzené věci prohlásily strany při prvním jednání dne 26. února 1937, že se nevzdávají účasti přisedících, pročež toto jednání bylo odročeno k přibrání přisedících a pokračování ve sporu na den 12. března 1937, a při tomto roku bylo před senátem složeným ze soudce z povolání a dvou soudců laiků jednáno ve věci samé a vydáno průvodní usnesení. Jednání bylo pak odročeno no den 9. dubna 1937 a teprve při tomto roku prohlásily strany, že se vzdávají účasti přisedících. Poté další řízení provedl předseda senátu sám a vydal rozsudek. Z toho je zjevno, že prohlášení stran o vzdání se přisedících bylo učiněno po započatém přelíčení. Bylo proto neúčinné a soud, který konal ústní jednání dne 9. dubna 1937 a vydal rozsudek, nebyl řádně obsazen.

Rozsudek prvního soudu a předcházející mu řízení, počínajíc druhým jednáním ze dne 9. dubna 1937, jsou proto zmatečné (§ 28, odst. 1, č. 2 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n., a § 477, odst. 1, č. 2, c. ř. s.), a ježto odvolací soud nedbal této zmatečnosti a zmatečný rozsudek soudu první stolice bral za základ svého rozhodnutí, je zmatečný též rozsudek od-

volacího soudu i s odvolacím řízením mu předcházejícím. K tomuto zmatku bylo přihlížeti z úřadu (§ 510, odst. 2, c. ř. s., §§ 471 č. 7, 477, odst. 1, 513 c. ř. s. a § 25 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.) a bylo tudíž se usnésti, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 16640.

Pro otázku, zda nemovitost slouží p ř e v á ž n ě provozování výdělečného podniku (§ 265, odst. 2, písm. a) zák. č. 76/1927 ve znění vyhlášky ministerstva financí č. 227/1936 Sb. z. a n.), není rozhodující toliko rozsah plochy sloužící podniku v poměru k celé ploše nemovitosti patřící podnikateli, nýbrž je při tom přihlížeti též k tomu, že i rozlohou menší části mohou býti se zřetel na svou polohu, povahu, obchodní hodnotu a pod. pro podnik důležitější význam nežli ostatní, třebaš rozsahem větší části nemovitosti.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1938, R II 494/37.)

Žalující Spořitelní a záloženský spolek v L. se žalobou podanou podle § 231 ex. ř. k provedení odporu vzneseného při rozvrhovém roku, s nímž byl odkázán na pořad práva, domáhá na žalovaných Československém státě (finanční správě), Okresní nemocenské pojišťovně v K., a Všeobecném pensijním ústavu v B., aby určité částky, přikázané rozvrhovým usnesením žalovaným v přednostním pořadí na jejich přihlášené veřejné dávky, a to na daň výdělkovou a pojistné příspěvky, pokud byly splatné po 15. březnu 1934, byly přikázány hypotekárním věřitelům v knihovním pořadí. K odůvodnění žaloby přednesl, že povinní Arnošt a Josef K., majitelé firmy »G. K.«, užívali od 15. března 1934 jen 21.40% užitečné plochy vydražených nemovitostí, kdežto ostatní díl nemovitostí částečně pronajali Oskaru F., později firmě F. a spol., Josefu L. a Arnoštu K., takže ony nemovitosti (domy) nesloužily převážně výdělečnému podniku firmy »G. K.«. Proti žalobě namítli žalovaní, že oba povinní pronajali větší díl místností v označených domech jen na oko firmě F. a spol., neboť ta jim neplatila žádné nájemné a pracovala na týchž starojích a s týmiž dělníky na účet obou povinných a pro ně, nezměnilo se nic ve skutečné držbě a ve výdělečných poměrech firmy »G. K.«. Firma F. a spol. je prý také jen na oko zapsaná v obchodním rejstříku jako veřejná obchodní společnost, není ani do dnešního dne živnostensky úředně oprávněna provozovati práce, které dříve prováděli povinní a jejich stroje koupila firma F. a spol. k provozování těchto prací. Soud první stolice uznal zčásti podle žaloby. Odvolací soud zrušil na odvolání obou stran napadený rozsudek a uložil soudu první stolice, aby po právní moci zrušujícího usnesení dále o věci jednal a znovu rozhodl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursům žalobce a vedlejších intervenientů.